

Vilniaus universitetas  
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ  
MOKSLINĖS VEIKLOS  
LXXV  
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.  
**PRANEŠIMŲ TEZĖS**

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė  
dr. Simona KILDIENĖ*

#### Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė  
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė  
Prof. dr. Vaiva Hendrixson  
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė  
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė  
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė  
Dr. Diana Bužinskienė  
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius  
Doc. dr. Saulius Galgauskas  
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas  
Doc. dr. Valdemaras Jotautas  
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė  
Prof. dr. Marius Miglinas  
Doc. dr. Birutė Zablockienė  
Inga Kisielienė  
Prof. dr. Violeta Kvedarienė  
Dr. Žymantas Jagelavičius  
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila  
Doc. dr. Kristina Ryliškienė  
Dr. Gunaras Terbetas  
Prof. dr. Alvydas Navickas  
Doc. dr. Rima Viliūnienė  
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis  
Doc. dr. Vytautas Tutkus  
Dr. Danutė Povilėnaitė  
Doc. dr. Sigita Burokienė  
Dr. Agnė Abraitienė  
Prof. dr. Pranas Šerpytis  
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius  
Prof. dr. Vilma Brukienė  
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė  
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

#### Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė  
Rafal Sinkevič  
Gintarė Zarembaitė  
Alicija Krasavceva  
Karina Mickevičiūtė  
Jogailė Gudaitė  
Emilis Gegeckas  
Auksė Ramaškevičiūtė  
Tautvydas Petkus  
Kristina Marcinkevičiūtė  
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė  
Rosita Reivytytė  
Kamilė Čeponytė  
Šarūnas Raudonis  
Monika Rimdeikaitė  
Inga Česnavičiūtė  
Tadas Abartis  
Rūta Bleifertaitė  
Kristijonas Puteikis  
Saulius Ročka  
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė  
Augustė Lapinskaitė  
Emilis Šostak  
Gratas Šepetyš  
Gediminas Gumbis  
Erika Ališauskienė  
Indrė Urbaitė  
Miglė Vilniškytė  
Urtė Smailytė  
Gabriela Šimkonytė  
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

## GENETINIO TESTAVIMO REIKŠMĖ PERSONALIZUOTOJE MEDICINOJE GYDANT ONKOLOGINES LIGAS. LITERATŪROS APŽVALGA

**Darbo autorė.** Ieva JASIUKEVIČIŪTĖ (II kursas).

**Darbo vadovas.** Doc. dr. Marija JAKUBAUSKIENĖ, Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra.

**Darbo tikslas.** Nagrinėjant mokslinę literatūrą, kritiškai įvertinti, kokia yra genetinio testavimo reikšmė personalizuotame vėžio gydyme.

**Darbo metodika.** Mokslinės literatūros paieška atlikta Medline, UpToDate medicininėse duomenų bazėse, tarptautinėje duomenų bazėje PubMed bei informacijos paieškos sistemoje Google Scholar. Paieškai vartoti raktažodžiai: personalizuota medicina, genetinis testavimas, vėžio gydymas, išgyvenamumas, farmakogenetika, taikinių terapija. Straipsnių įtraukimo į apžvalgą kriterijai buvo: publikuoti nuo 2013 iki 2023 metų, pristatantys kiekybinių tyrimų rezultatus, parašyti anglų kalba, vertinantys gydymo rezultatus (bendras išgyvenamumas, atsakas į gydymą, išgyvenamumas be ligos progresavimo). Literatūros apžvalga atlikta remiantis PICO metodu.

**Rezultatai.** Literatūros apžvalgos rezultatai parodė, kad genetinis testavimas turi didelę reikšmę personalizuotame vėžio gydyme. Taikinių terapijos, paremtos genetiniu testavimu, rodo daug potencialo gerinant vėžiu sergančių pacientų bendrą išgyvenamumą ir gyvenimo kokybę. Personalizuotos medicinos reikšmė gydant įvairius vėžius buvo analizuota II fazės klinikinių tyrimų meta-analizėje (570 studijų, 32,149 pacientai). Ši analizė parodė, kad individualizuotas metodas, lyginant su neindividualizuotu metodu, nuosekliai ir nepriklausomai koreliavo su didesniu atsako į gydymą dydžiu (atitinkamai 31 % ir 10,5 %;  $P < 0,001$ ), ilgesniu laikotarpiu be ligos progresavimo (atitinkamai 5,9 ir 2,7 mėnesio;  $P < 0,001$ ) ir bendru išgyvenamumu (atitinkamai 13,7 ir 8,9 mėnesio;  $P < 0,001$ ) (Schwaederle et al., 2015). Genetinis testavimas taip pat labai svarbus skiriant gydymą – gydymo rekomendacijos pasikeitė 32 % pacientų po šio tyrimo; chemoterapijos rekomendacijų sumažėjo nuo 55% iki 34%. Atskirų tyrimų pokyčių rodikliai svyravo nuo 30 % iki 37 %. Didžiausias pokyčių dažnis buvo pacientams, kuriems iš pradžių buvo rekomenduojama chemoterapija, ir II laipsnio navikams (Albanell et al., 2016). Genetiniai tyrimai plačiai naudojami siekiant įvertinti, kurie vaistai geriausiai tinka vėžio gydymui – žinoma, kad maždaug 40 % pacientų, sergančių gaubtinės žarnos vėžiu su metastazėmis, greičiausiai nereaguos į cetuksimabą, nes jų navikai turi mutavusią KRAS geno formą (Dean et al., 2020).

**Išvados.** Genetiniai tyrimai tapo pagrindine individualizuoto vėžio gydymo priemone. Nustatydami specifines genetines mutacijas, būdingas pacientų vėžiui, gydytojai gali pritaikyti gydymo planus, kurie yra veiksmingesni ir mažiau toksiški. Tai

lemta geresnį bendrą išgyvenamumą, gyvenimo kokybę, atsaką į gydymą. Šis metodas pagerino daugelio vėžiu sergančių pacientų rezultatus ir gali toliau gerinti vėžio gydymą ateityje. Nors genetinių tyrimų naudojimas individualizuotam vėžio gydymui rodo daug potencialo, svarbu pažymėti, kad atsakingas šios technologijos naudojimas yra labai svarbus.

**Raktažodžiai.** Personalizuota medicina; genetinis testavimas; vėžio gydymas; išgyvenamumas; farmakogenetika; taikinių terapija.